

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 forint.
Egy szám ára 8 kr. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 3 frt. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.

Felolós szerkesztő: **Cs. Szabó Kálmán.**

Szerkesztő
és laptulajdonos: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítatnak. A bélyeg díj
külön minden beiktatásnál 30 kr. Nyilttér sora 25 kr.

A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D Fia könyvnyomda

Gazdasági krízis.

A kiscelli takarékpénztár gyászos bukása foglalkoztatja a gazdasági köröket, a melyek e szerencsétlen pénzügyi bűnös manipulációval gazdasági életünk megromlását látják. Méltó megdöbbenéssel nézzük, mi is lesz a kibontakozás helyes útja, hogy a szegény nép, melyet minden ilyen esetben leginkább ér a csapás, megtakarított filléreit el ne veszítse.

A kiscelli takarékpénztár bukása nem csak helyi jelentőségű, ez egy egész ország érdeke. Az apró betétek s testületek pénze képezik az állam vagyont s azoknak elvesztése az állami élet csődjével jár karöltve. Egy ilyen bukás nem csak a szerencsétlen betevőket sújtja, hanem az egész ország gazdasági életét, hol ennyi pénz elvesztése a hitelek teljes megingása, gazdasági krízist idéznek elő.

Már számtalanszor panaszkodtunk a gazdasági élet mai egészségtelen voltáról és ismertettük ezeknek utvesztőit, hová néhány lelketlen pénzsóvár ember becsalja a népet, aztán kifosztja és kirabolja.

És minden ilyen eseténél reformokat emlegetnek, mintha ez visszaadná az elveszett összegeket, mintha kellő gyógyszer lenne a beteg állapotok orvoslására. Olyan ez, mint mikor az éhező nép hagymázát gyógyszerből hozott szerekkel gyógyítgatják, de enni nem adnak.

E végtelenül elszomorító körülmények között méltó megdöbbenéssel nézünk gazdasági élvünk befejezésére, mikor most a kezdet kezdetén ilyen súlyos megpróbáltatások láncolata fűződik össze, mely az egészséges rendszert is csirájában támadja meg. Méltó aggodás fog el, hogy mit hoz a jövő ilyen viszonyok mellett,

még hozzá számítva hó és hideg nélküli telünk, melyre rendszerint száraz nyarak következnek.

A hitelek megingása, két előző év rossz termése, melyhez hozzá fog járulni egy harmadik, a mely még szerencsétlenebb lesz, mint az előzők, vajon hová sodorják az ország népét, a mely megélhetésének forrását csupán a gazdasági életben találja fel? Mi lesz ilyen terhes viszonyok között? Talán ismétlődjenek azok a felsőmagyarországi inségek, melyekről a nemzet költője költészetével is csak hihetetlenül elszomorító képet tudott rajzolni. De vigaszul szolgálhatott akkor az, hogy voltak nemes szívi adakozók, ma már azonban az önös világ harcában, mely este lenyugszik, hogy reggel még erősebben ébredjen, csupán önös érdekek mozgatták az emberi szívet s a közjó és közérdek támogatása csak addig terjed, míg abban saját személyes érdekeinket védjük; — és így vajon ki segít a nép nyomorán?

A tudós így szól: „több lény születik, mint a mennyi megélhet, pusztíts el engem, mert ha nem, én pusztítalak el tégedet“ s ez elv mellett, mely ma már a világ jelszavát képezi, mit várjon a nép, mely egyetlen reményességében, a gazdaság felvirágzásában is csalatkozik.

Egymásután rabolják meg a nemzet vagyont. Kriványok az árvák pénzét lopják el, melyet a nép fizet vissza pótdórával, Engelé a termelést hamisítják meg, a mit ismét a nép színi meg, mert az ő tiszta termelésének ára nem lehet oly kicsiny, mint amazoké s így a versenyt nem bírja, s végül Rosenberg urak a nép megtakarított filléreit rabolják el, nem törődve azzal, hogy egy egész nemzetet ér a csapás.

A gazdasági krízis ilyen formán való beálltával nem lep meg, ha a szegény nép között a népbolondítók a szocializmus téves elveit sikerrel hirdetik, mert e szomorú helyzetről szólva, minden egyes tényre önmagok mellett érvelnek s mert bármily nehéz körülmények között is élünk, meghatározott mennyiségű ujonczot Magyarország legmunkaképesebb fiait kell odaadni a császárnak s meg kell fizetni az adót, mert az állam gépezet meg nem akad, hogy honnan, majd megmondja a végrehajtó.

Azon se csodálkozunk, hogy a nép között az antiszemitizmus mindinkább terjed s egy napon erősebben fog kitörni, mint azt a vezető körök hiszik. Az olyan új hangzású nevek teremtették meg az egészségtelen spekulációt, a börzei élet csalfaságait, mert mindig elsőbb volt saját érdekük, mint a haza ügye. Sok kellemetlen emlék fűz az ilyen új nevekhez s már számtalan csapást kapott kapzsiságok miatt tőle gazdasági életünk s félő, egyszerre erősebben emeli fel a nép tiltakozó szavát, mint mi hiszünk, melyet csendőr szurony se fog elhallgatatni.

Bizony szomorú állapotok ezek. Nehéz idők várnak mireánk és súlyos megpróbáltatások. Politikai életünkkel alább szállva, gazdaságilag kimerülve, kevés reménnyel jobb jövő felé, vajon ily körülmények között a nagy nemzetek sorában elfoglalt komoly és erős álláspontunk nem fog-e megrendülni?

Belföld.

Az iskolai szünet helyesebb beosztása. Az ország első tanári köre, a *Budapesti tanári kör* legutóbbi gyűlésén a közoktatási tanácsot megelőző foglalkozott Wlassicsnak azzal az ohajával, hogy mi-

A szerető.

Hushagyón mult el tíz éve. Huszti András barátomat látogattam meg, aki ez előtt mintegy másfél évvel nősült s állítólag igen nagy szerencsével, hogy mekkorával, azt csak később tudtam meg. Vig társaság volt egybegyűlve s a lehető legjobb kedv uralkodott a fényesen kivilágított termekben s hangos nevetéstől hangoztak vissza dusan megrakott falai. Husztiéknál ülte meg ez évben történetesen a farsang utolsó estét az a társaság, a mely máskülönben is a hét valamely napján megszokta tartani rendez estélyeit.

András feleségét ezuttal láttam először, lettem neki bemutatva s igazán — bár hogyan is akartam az egész dolgot felejteni — érdekes arczával, megjelenésével olyan sajátos benyomást gyakorolt rám, hogy szinte szánni kezdtem az én Bandi barátomat.

Vacsora után a társaság a táncsterembe vonult; kisebb körök alakultak s ki-ki azzal beszélt, akivel legszívesebben tette azt. Még korán van, a bál alig kezdődött. A táncsterem egyik fehér márványoszlopánál, melynek nehéz redőkben aláhulló veres bársony függönye egy kis külön szoba bejáratát képezi, az András felesége támaszkodik. Félig figyelve, szívesen nem látatva, álldogál a karcu asszony, külön a ragyogó tömegetől, melyen tekintete átfut. Keres valakit. Sok szép pár forog el előtte a mámorító zene hangjainál, csak az nem, akit keres.

Figyelmes lettem rá. Szinte türelmetlen lesz,

Most a kép köti le figyelmét, melyet a nagy tükör a szomszéd szobából előtűntet. Nehány ur a játék asztal mellett ül. Köztük András is. Hosszan, merőn, változatlanul néz oda s élesen vizsgálja férjét. Feltűnően gondteljes árny vonul homlokára s gondolatokba mélyed . . .

— Ilus! — suttogja mellette egy hang. A nő szemei felvillannak s hogy az áruló ragyogást eltitkolja, gyorsan leereszti szempilláit. Egy katonatiszt keze vonja félre a függönyt, mely őt még félig eltakarja. Udvariasan kezet csókol a hölgynek.

Az első perczen az undor, a megvetés fogott el, látva a bálványozott nő gyalázatos játékát s értesíteni akartam férjét, de meggondoltam a dolgot, hogy vajon miért tenném boldogtalanná az én jó barátomat; hadd játszáék végig csak a játékot, András olyannak ismerem meg, aki előtt úgy sem maradhat teleplezetlenül megcsalása.

— Kerestem magát Ilus. Miért vonul vissza oly hidegen?

— Én található valék, hanem ön szerencsétlen volt a keresésben — felelt az asszony, mintegy tréfálva, mialatt szemével ismét a tükörben kémlelt s miután meggyőződött arról, hogy férje nyugodtan ül helyén, így szólt:

— Gida, nemde ön küldé nekem ma egy bokréta kíséretében e gyűrűt? s mig így szólt, tekintete fürkészőleg tapad a tiszt szemei közé. Az ügyes ifju pedig ajkait nyomja a kis fehér kézre, mely a gyűrűt eléje tartja. Ez éppen elég felelet.

— Jöjjön táncolni, majd máskor fogom meg-

köszönni. — A tiszt a tánczoló köze vezeti őt s csakhamar ott repül az ifju nő boldogan, kedvese karjai közt.

. . . Ha Ilus a férje szemeibe tekintett volna, bizonyára nem nevetne oly vidáman. Azok a szemek pedig csakhamar derülten fordulnak a vendégek felé. A szeretetreméltó háziur kitesz magáért, a pezsgő habzó gyöngyével nedvesíti kiszáradt ajkait s a poharak vigan csengnek össze . . .

*

A ház asszonya hálószobájában ül, félig megszabadulva terhelt bál öltözetétől. Épen gazdag haját bontja le, mely nehézkesen esik le csipkés selyemruhájára. A toilette asztalkán egy félig elhervadt bokréta és egy gyűrű fekszik, melyen szemei nyugszanak, mig gondolatai távol járnak. Ajkain bánatos mosoly játszik . . . Egy járatos kéz lassan nyitja meg az ajtót s a férj belép. A nő összerenzen, mert a férj szemei sötét tűzben égnek, s az félelemmel tölti el.

A férj egy kicsi csomagot nyújt át neki, a nő leveszi borítékját s hangos sikolylyal omlik össze, mialatt a férj két kezével takarja el sötét arczát, aztán nevéhez lép és megragadja kezét, mire a nő bágyadtan fölemelkedik.

— Ismered e leveleket? — suttogja fogai közt dühösen a férj. Mivel érdemelt meg, hogy ilyen gyalázatot hozz reám.

A nő képtelen szót találni; nincs felelete.

— Hallgass meg! E perctől kezdve megszűntél nőm lenni; elhagyod házamat és soha többé

képpen lehetne az iskolai szüneteket helyesebben beosztani. A feleletet egyhangulag hozta meg a tanári kör és rövid foglalata az, hogy célszerűbben nem lehet a nagy vakációt beosztani, mint a hogy beosztva van. Juliusban és augusztusban a legmelegebb van nálunk és a tanár urak szerint a nagy melegben a diák nem tanul szívesen, maradjon tehát nagy vakációnak július és augusztus hónapja. Pedagógiai és egészségügyi okokból nem járulnak ahhoz, hogy az egyik vakációi hónapot máskorra tegyék át. A kisebb iskolai szünetekről szintén egyhangulag azt a határozatot hozták, hogy sem a karácsonyi, sem a husvéti tiz vakációs napot nem tartják eléggé indokoltnak. Az értesítő-kiosztás, mely mellesleg az ünnepeket is megrontja, nem elég ok arra, hogy tiz napi semmittevést élvezzon a diákság. A karácsonyi és husvét szünetek helyett és a tanév hármas tagoltsága helyett februárban tartanának kisebb szünetet, melylyel az iskolai évet kétfelé osztanák. A klasszifikálás is csak akkor és az év végén történék. A budapesti tanári kör állásfoglalása után már most a vidéki tanári körök is rendre foglalkoznak majd ezzel a kérdéssel.

A borhamisítások.

Kétségtelen, hogy Magyarországnak a legnagyobb érdeke, hogy a szertelenül üzött borhamisításoknak véget vessünk. Nemcsak a magyar borok külföldi hírneve miatt, de itt bent, saját termelésünk és fogyasztásunk biztonsága érdekében. Végre is az közbiztonsági érdek, hogy a társadalom ne legyen szervezett csalók fosztogatásainak kitéve. A ki bort akar venni és annak adnak bor helyett más, vegyített, csinált, az egészségre ártalmas szert, az a legközönségesebb csalás, a mit nemcsak kihágás utján, de büntető uton is kell üldözni. Mert nemcsak roszhízemű vagyoni károsítást képez a dolog, de az ember testi épsége ellen intézett jogellenes cselekményt is.

Az egész ország közönsége páratlan örömmel fogadta tehát a borhamisítók ellen megindult akciót, a minek már eddig is mesés sikere volt. És kell hogy ezen az uton a teljes orvoslás bekövetkezzék. T. i. hogy úgy a fogyasztók, mint a termelők meg legyenek védve a könnyű gazdagodás vágyától elcsábított spekulánsok lelkiismeretlen működése ellen.

Csak arra kell ügyelni, hogy azért ártatlan embereken igazságtalanság ne essék. Amennyire üldözzük a bűnt, épp úgy kell, hogy megvédjük a tisztességes és szolid embereket. Hogy milyen könnyen történhetnek hibák, arra itt van példaként a Bing-féle eset, amely a többi visszaélések között páratlanul áll. A vasuton lehull egy-két abroncs, a vasuti munkások nekiesnek az ingyenitalnak, de úgy találják, hogy az nem valami becsületes bor, hanem valami

veszedelmes „kotyvalék“. Kisül, hogy igenis az, felrázott és összetört ujbort, a mi seprüstől, mindenestül a vasut kegyelméből összerázkódott és összezavarodott. Nincs annál istentelenebb folyadék így összezavarodva. De azért az becsületes ujbort, a melyet Komárom vidékén vásárolt össze direkt a termelők-től Bingnek a megbízottja és szállította haza hozzá Aradra és a melyért a vasut neki kártérítést is fizetett.

De a feljelentés és a lapokban való meghurcolás már megtörtént, a mi igen ártalmas és káros egy kereskedőre.

Kétségtelen tehát, hogy a szigor mellett igen-igen kell ajánlani a körültekintést és humanus eljárást. Nem szabad könnyelműen és vakon eljárni. Védelmeznünk kell a tisztességes kereskedelem üzleti hitelét és kockára tett nagy érdekeit. Ezek nemcsak magyar emberek, nemcsak családapák, de egyuttal a magyar termelés értékesítői is. Az ő működésük tehát szükséges ahhoz, hogy a szőlőgazda pénzzé tehesse magasabb áron is az ő produktumait. Szóval vevők, kereskedők kellene a gazdának. E nélkül semmit sem ér a termelés. Csak hogy a vevő olyan legyen, a ki nem az ő kotyvasztékának „kiházásítására“ használja fel a megvett bort, vagyis nem arra, hogy 10 hektoliter hamis pancsolt borhoz 1—2 hektolitert vegyítsen s így a csalást könnyebben követhesse el. Kell becsületes, szolid vevő, a ki a bort csak javítja, tisztítja, kezeli, lehetőleg egységessé és kivitelezéssé teszi, és így annak mind nagyobb és nagyobb árt biztosít.

A borkereskedők arról is panaszkodnak, hogy a törvény a vizezést minden körülmények közt hamisításnak nevezi. Hiszen ennek megvan a maga helyes értelme. De gyakorlatilag az egyéni felelősség megállapításánál igen nagy nehézségeket okozhat. Az értelmetlenebb osztályhoz tartozó termelő, mint már említve volt s a mi sajnos, el nem tagadható, nagyon sok esetben a kereskedőt megkárosítja és a mint lehet, szüretkor vizet önt a mustba. No már most ezért büntetni csak az illető termelőt kellene, a ki biz azt egész joggal meg is érdemelné. De a kereskedő jóhiszeműleg elviszi a bort és nála megtalálják a vizes bort, a mit hamisításnak minősítenek és érte a kereskedőt büntetik meg, a ki a tényezőt ebben nem követte el.

Második panasza a kereskedőknek a törkölybor készítése is. A törvény megengedi a törkölybor készítését, de azután az életben emiatt is sok a félreértés és zaklatás. És azt mondják, hogy így a magyar bortermelő meg van fosztva olyan jövedelmektől, a melyeket a külföldi szőlőgazdák egész joggal élvezhetnek s így a verseny nem egyenlő.

No hát mindezt és sok más panaszt bizonyára fontolóra kell venni. A mi hiba van, azt esetleg ki kell korrigálni. A lényeg azonban nem szabad fel-

áldozni, t. i. azt, hogy Magyarország bortermelését meg kell védelmeznünk minden áron és minden visszaéléssel szemben.

M. K—g.

Ujdonságok.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Major Ferenc székelykereszturi szolgabírói irnokot ideiglenes minőségű segélydíjas pü. számgyakornokká nevezte ki.

Az aszfalt. Az utolsó előtti városi közgyűlésen a képviselőtestület saját kebeléből egy szűkebbkörű bizottságot küldött ki, hogy a már oly régóta kísértő aszfaltkérdést vegye beható tárgyalás alá, s a lehető legjobb módozatokkal, pályázat kihirdetésével, azt oldja meg, s a legelőnyösebb czéggel a szerződést kösse is meg. E kiküldött bizottság hétfőn tartotta meg gyűlését, a melyen elhatározták a pályázat olyképpen kihirdetését, hogy arra az ajánlatok még jövő hó 8-áig adassanak be, a midőn majd az egyes gyárosok ajánlatait összehasonlitva, a szerződést olyképpen kötik meg, hogy az aszfalt-járda lerakása még ez évben keresztül vitessék. Végre tehát az oly hön óhajtott, éveken át elérhetlen távolságban lebegő járdakérdés, ha az isten s a képv. közgyűlés is úgy akarja, még ez évben megoldást nyer.

A helybeli róm. kath. főgimnázium husvét szentgyakorlatának napirendje: Február 27. Este 5 órakor ünnepélyes „Veni Sancte“, bevezető szent beszéd; letenye Jézus szent szivéről; áldás. Február 28., márcz. 1. Délelőtt 1/2 8 órakor szent mise, utána első szent beszéd, d. e. 10 1/2 órakor második szent beszéd, d. u. 2 1/2 órakor harmadik szent beszéd, d. u. 5 órakor negyedik szent beszéd, loretti litania, áldás. Márczius 2.: délelőtt úgy, mint az előző napokon, délután 1/2 3 órakor szent beszéd, előkészület a szent gyónásra, 3 órától estig szent gyónás. Márczius 3.: d. e. 1/2 8 órakor rövid szent beszéd, d. e. 8 órakor szent mise, közös szent áldozás, bucsu imák, „Te Deum laudamus.“ Jegyzet. a) Minden egyes szent beszéd előtt „Keresztények sirjaitok“ s a szent beszéd után „A keresztfához megyek“ kezdetű énekből 2 strófa. b) Minden szent beszédet megelőzőleg 1/4 órán át olvasás valamely épületes könyvből.

A Berde-hagyaték. Berde Mózes hagyatékának ügye dűlőre jutott. Az unitárius vallásközönség néhány hónap mulva rendelkezhetik a vagyon és annak jövedelme felett. A hagyaték 800.000 frtot ér. E hagyaték végrendeletét, mint olvasóink tudják, sokféle perrel támadták meg az örökösök, de a pereket az egyház szerencsésen lebonyolította. Egy per még folyik ugyan, de ez nem érinti a vagyon használatba vételét. Ugyanis egyik örökös, Berde Béla a korpádi birtok tulajdonjogának tisztázása érdekében indított pert. E tekintetben azonban a végrendelet, mely e birtok tulajdonosául a vallásközönséget tette és csak haszonélvezetet biztosított Berde Bélának, megfele-

szemem elé ne kerülj; nem fogod magad gyermeked által anyának neveztetni hallani, nem is fog többé téged látni... Ki fogom emlékedet lelkéből törölni, hogy elfelejtsen, mint a hogy te elfelejtéd, mivel tartozol e gyermeknek és atyjának. Menj, próbálj szerencsét lovagoddal, oly nagy-e szerelme, hogy becsületedet újra helyre állítsa. Eredj, kísérsd meg; ha nem tenné, én fogok neked évi jövedelmet biztosítani, a melyből te távol tőlem megélhetsz; nem akrom, hogy éhezél, hanem mielőtt a nap felkél, el hell hagynod házatam s addig már nem sok idő van...

... Elhagyta a szobát anélkül, hogy a megtört alakot még egy pillantásra méltatná.

*

Egy darabig némán, mozdulatlanul ül a szép asszony, majd feláll s ablakhoz támolyog. A néma hold halvány fényt vet a pusztára, néptelen utcákra. Alulról a táncsteremből még zene, multság hallatszik — metsző ellentéte a szétzuzott szíveknek.

— Talán még itt van ő, a kiért mindezt szenvedem. Oh bocsáss meg édes Gidám, hogy kétségbeestem, midőn te még élsz, te még enyém vagy.

Uj élet szállja meg s a csengőhöz siet. Egy öreg szolgál lép be.

— Menj öreg Mihály, menj le azonnal s kezdődsködj a kapitány után s ha itt van, hívd fel őt. Sürgősen kérem. Siess, siess!

Az öreg szolgál bámulva tekint a feldult arcra, aztán távozik, hogy csakhamar egyedül térjen vissza.

— Elment?

— El.

— Akkor egy levelet fogsz hozzá vinui. Lá-

zasan irt tele egy rózsaszín levélpapírost s sebtiben toltta ki az öreg embert az ajtón.

A bál vendégek egyenként távoztak; a kocsi egymásután robogtak el. Minden szivverés megakarta ölni a fiatal nőt, az idő oly hosszú volt. Az alsó osztály végkép elcsendesült. A fiatal nő szeme az óra mutatójára volt függesztve. Megemlékezett, hogy ugyanezen éj volt az, melyen évekkal ezelőtt született. Nagyobb vágygal nem leshette az atya gyermeke születését, az anya nem kívánhatta a kínos óra elmulását, mint ő lesi, kívánja most ez óra leteletét.

Csend! Most léptek hallszanak az elhagyott utcán. Ilus az ablakhoz siet s kitekint azon. Csak az öreg Mihály jön. Azt hiszi, hogy az egész csak egy rosz álom, melyből fel kell ébrednie.

Mihály levéllel kezében belép.

— A kapitány úr igen fel volt indulva — mondja.

Ilus lázas izgatottsággal törli fel a levelet s mohón olvassa, aztán lassan-lassan kiejti kezéből, hidegen összekulcsolja kezeit keble fölött.

— Hol van gyermekem — szól egész eltompult hangon — Mihály, gyermekemet akarom látni.

— Alszik asszonyom, fölkeltem?

— Nem, hozd el alva, én csak látni akarom. Mindenki alszik, nem fogják észrevenni.

Az öreg nesz nélkül távozik.

Ilus ismét egyedül maradt. Főlemeli a leejtett levelet, gunyos, örült nevetése hallatszik egy percze, aztán leborul térdeire s görcsösen zokog.

— Ez a felelet az eltaszított szerencsétlennek, ki iránta való szerelemből mindent áldozott!... Nem nyújthatja neki kezét, mert nem vehet el pol-

gári származású nőt, különben elveszti örökségét és nevét. „S név és pénz nélkül legyek a kegyed férje, Ilus? Nem! Hanem ne essék kétségbe, majd kigondolok valamit“...

— Nem esem kétségbe! — suttog a szerencsétlen nő. — Ne félj, te hideg sziv, a mely fontolni tudsz, míg én elsülyedek nyomorban és szegyenben...

... Keleten apránként szinesülnek a felhők; hajnal akar hasadni, hajnal, melynek nem szabad őt itt találnia.

Mihály visszatér karján az alvó gyermekkel. Az anya átveszi a piczinyke jószágát és sokáig, némán szoritja szívéhez. Aztán kezét nyújtja az öreg szolgálának s őt is elküldi aludni.

Mihály könnyeit törölve távozik. Az anya elhelyezi gyermekét párnái közé, aztán hevesen zokogva öleli meg és térdeire ereszkedik az ágy mellett.

*

A nap első sugarai ragyognak be a csendes szobába.

Lassan nyilik az ajtó s a sápadt férj belép; mély és üres szemei, homlokán és szája szegletén a mély sötét ráncok átvirrasztott éjszakáról tanuskodnak.

Neje ott fekszik az ágy mellett, fáradt fejét gyermeke arcza mellé fektetve. Ugy látszik az álom az ő fájdalmaira is vigaszt nyújtott.

A lámpa még ég. A kapitány nyitott levele a földön fekszik, az asztalon pedig hever a csomag, ugyanazon kézzel irt levelekből, az átkos hűtlenség szörnyű tanujeleiből.

A férfi egy futó pillantással végig néz a szobán s a földön fekvő levelet főlemeli.

lően rendelkezik. A végrendelet szerint azok az örökösök, a kik annak egyes pontjait megtámadták, minden jogukat elveszithették volna, de az egyház nem kívánta ennek a pontnak az alkalmazását.

Itt a tavasz! Bizonyára ritka dolog, hogy ezt február közepén mondassuk el, sőt van benne egy kis nagytánc most is, de ma tudomásunkra jött egy eset, ami némileg jogossá teszi ezt a nagytáncot. Apácán ugyanis, egy brassómezei faluban, a Bohus Pál lelkész kertjében kivirágzott, sőt ki is hajtott egy körtefa. Friss zöld levelek és illatos virágok pompáznak rajta.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-t. — mint a hogy azt már mult számunkban is említettük — ma délelőtt 9 órától kezdődőleg tartja hivatalos helyiségében, XVII. évi rendes közgyűlését.

A Korcsolya-egylet tánc-koszorúja. Hivatalosan ugyan a farsanggal együtt meg kellene szünnie a mulatozásnak is, ám azért még is szólni fog a bőjtben a hegedű s meg lesz sok estének a maga tánczos mulatsága. Tény, hogy városunk intelligens közönsége számára táncmulatságot rendezni, minden egyéb ceremónia nélkül, egyedül a Korcsolya-egylet van predestinálva, a mely ezt, bár a közönség részéről régebben tartózkodással volt is fogadva, minden évben meg tartotta; az utóbbi években pedig meglehetősen anyagi sikerrel is járt az ilyen rendezése. Fiatal emberekből alakult bizottság már egy ízben, a farsang tartama alatt készült egy táncmulatságot rendezni, hanem akkor, tekintettel a rövid farsangra, elejtette azt, hogy most a bőjt alatt annál fokozottabb kedvvel hozzáálljon annak keresztül viteléhez. A meghívók már kilettek bocsátva, s mint a hogy jeleztük, a házias tánc-koszorú jövő hó 4-én, a vármegyeház dísztermében lesz. A rendező bizottság így alakult meg: elnök Dr. Kovács Mór, Harmath Ödön pénztárnok, Becsek Aladár, Esztergár Bálint, Farczady Lajos ellenőr, Florián Kristóf, Herszényi Zsombor, Hoffmann Sándor, Iváskó Sándor, Ifj. Jakab Gyula, Juron Bernát, Dr. Kovácsy Albert, Koncz Aurél, Krausz Ernő, Leichtner Gyula, Dr. Lukácsfy István, Dr. Pál Ernő, Poppov Péter, Dr. Simó Balázs, Simonek Gotthárd, Sebesi Ártúr, Szabó Gábor, Szakács Zoltán, Schwesster Ferencz.

Az agyagfalvi emlék végrehajtó bizottsága folyó évi február hó 21-én, kedden d. e. 10 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Bejelentések. 2. A „Felhívás“ szövegének bemutatása. 3. A végrehajtó bizottság kiegészítése. 4. Indítványok.

A Nőegylet fillérestélye. A szerdai fillérestélye nek az volt az egyetlen meglepetése, mint a mult számunkban jeleztük, hogy még lesz egy estély — az utolsó — a bőjt alatt tartva, még pedig olyan, a mely teljesen koronájaként fogja beragyogni az

S mig olvas, halálos gyűlölség és megvetés tükröződik vonásaiban, megáll a szép ifju asszony előtt, kevély szive reszket, midőn nézi őt. Reszket a veszteség őrült fájdalma miatt. Hanem elnyomja érzelmeinek háborgását s ismét a hideg, daczos férfivá válik, a ki nem lát mást, mint becsülete lábál taposását. Vadul lázad föl büszkesége s a megindító kép hatása elveszett.

Elhatározottan teszi kezét neje vállaira.

— Ébredj szerencsétlen, nem lehet tovább itt maradnod, kiáltja hangosan.

... A nő nem felel — mert meg van halva.

Hideg kezében, melyet a férj most megragad, egy kis üvegcskét tart görcsösen szorítva. Méreg volt benne...

Az atya eliszonyodva kap gyermekéhez; az azonban az első érintésre felnyitja nagy, derült szemeit.

— Hála neked irgalom Istene! — kiált fel a boldogtalan; aztán gyöngéden emeli holt nejét az ágyra s elcsókolja hideg orcáiról a könyvek nyomait. Megbocsátott s most — imádkozik...

*

Mindjárt e szomorú esemény után beadta a kapitány lemondását s eltűnt, senki sem tudja, hová.

Két év mulva egy ismert játékbarlang mellett megtalálták holttestét szétzuzott koponyával. Nyugtalan, sokat hányatott életének egy golyóval vetett véget.

... A fiatal, egykor boldog Husztiból csakhamar őszbecsapzott, megrokkant ember lett s egész életét kis leánya nevelésére fordítá s ha ugy idők multával összejöttünk, soha sem tudtam megállani elérzékenyülés nélkül, ha e sokat tárgyalt, de kiemertetlen témára került a szó.

idei estélyek sorozatát. Mert ha eddig volt szindarab, monológ, szavalat, jelmezes felvonulás, konfetti, serpentin, világposta s a jó isten tudja még miféle, ugy ez estély — a rendezőnk állítása szerint — valamennyien tul kíván tenni. A műsor elhallgatásáért a rendezőnkkel szolidaritást vállaltunk, s így azt legnagyobb sajnálatunkra, nem közölhetjük. A szezon ez utolsó estélyét *Lestyán Juczika és Félegyházy Mariska* rendezik, s igen valószínűnek ígérkezik, hogy a legkedvesebb impresziókkal fogunk e kedélyes és pótolhatlan fillérestélyektől megválni.

Egy szegény ember története. Szegény volt. A szerencsétlenség üldözte. Hét éhező gyermekének és beteg fekvő feleségének nem tudta megkeresni a mindennapi kenyeret, nem annyit, hogy az éhező család ne fázék. Nyomorgott nap-nap után s vérző szívvvel kellett látnia, hogy gyermekei hogy rognak össze az éhségtől, a hidegtől. Végre az Isten megkönyörült rajta, meghallgatta az ártatlan gyermekek imáját. A szegény munkásnak egy könyörülő szív munkát adott s a szerencsétlen ember, ki csak nyomort ismert, meg volt elégedve sorsával. Az Újságírók sorsjátékának utolsó húzása előtti napján valami benső sugallatnak engedve, majdnem öntudatlanul lépett be Gaedicke A. főelárúító Kossuth Lajos-utca 15 szám alatt levő üzletébe és első keresetéből egy újságíró-sorsjegyet vett magának. Elrejtette a sorsjegyet, hogy hiábavaló reményeket ne keltsen családja tagjaiban. Másnap vasárnap levén, munkába nem ment, hanem otthon maradt. Ki írja le örömet, midőn egy újságot kezébe véve, látta, hogy a főnyereményt az ő sorsjegye nyerte meg. Mint szegény ember feküdt le s mint jómódu ember ébredt fel. Most már elmondta családjának is az esetet s elképzelhetni azt az örömet, mely azután e boldog családi körben uralkodott. A szerencsés ember még az nap felvette a pénzt.

Polgári bál. Farsangunknak egyetlen bálja a február 12-iki volt, a melyet az iparos ifjuság kezdeményezésére alakult bizottság rendezett. Annak a megjelent szép közönségnek, a melyet a rendező bizottság összehívott, nem lehetett oka panaszra sem a tánczosokra, sem *Sándorka* bandájára, sem pedig egyáltalán az egész pompás mulatságra. Kipirult arcu szép fiatal leányok meg asszonyok, csillogó szemű mamák sokáig szívesen fognak visszaemlékezni a vasárnapi estére, amelyen annyi táncz és annyi jókedv volt, hogy bizony alig férhet bele egy farsangi mulatság keretébe. A mulatság este 8 órakor kezdődött és mitagadás benne, kivilágos virradtig tartott. A régi, már szinte feledésbe ment, jöhrnevű bál volt ez. Polgárságunk nagyrésze s az intelligens elemből is szép számban vettek részt, s a vármegyeház dísz- és összes melléktermei a zsufolásig tömve voltak mulató közönséggel, hol igazi magyaros jókedv uralkodott. Szeretnők leírni a sok szép jelenvolt leány nevét, de oly sokan voltak, hogy le kell mondanunk erről a kedves kötelességről, már csak azért is, mivel sehogysem tudunk egy pontos névsort összeállítani. — Az anyagi siker is szép volt, a meennyiben az összes bevétel: 270 frt 51 kr, kiadás: 134 frt 65 kr, tiszta maradvány 135 frt 86 kr, a mi két egyenlő részben felosztódott, az Önképzőkör könyvtára és az agyagfalvi réten felállítandó emlékoszlop javára. — *Felülfizettek:* Gróf *Haller János* 19 frt, Gróf *Lázár Ádám* 4 frt, Dr. *Gyarmathy Dezső* polgármester 4 frt, *Becsek Aladár* 3 frt 60 kr, *Solymossy Endre* 1 frt, *Gál János* 1 frt, *Rosenbaum M.* 1 frt, *Persian János* 1 frt, *Florián Kristóf* 1 frt, *Fernengel Gyula* 1 frt, *Drágoman Domokos* 50 kr, *Etédi Károly* 50 kr, *Németh Albert* 50 kr, *Benedek Géza* 50 kr, *Rudolf József*, 50 kr, *Máthé Dániel* 50 kr, *Soha Aladár* 50 kr, N. N. 50 kr.

A székely mivelődési és közigazdasági egyesület január 31-én tartotta meg a mult évi november 30-ról elhalasztott évi közgyűlését Budapesten, *Bedő Albert* nyugdíjazott államtitkár elnöklete alatt. A közgyűlésre az egyesület budapesti tagjai nagyszámmal jelentek meg. Ott voltak többek közt: id. *Daniel Gábor* nyug. főispán, *Agoston József* orsz. képviselő, *Nagy Gábor* czimzetes miniszteri tanácsos, *Gidófalvy István* min. osztálytanácsos, *Máthé Sándor* az egyetemi könyvtár helyettes igazgatója, *Borszekey Soma* nyug. min. osztálytanácsos stb. stb. Elnök a gyűlést megnyitván, kegyeletes szavakban emlékezett meg az egyesület egyik alelnökének, *Szilágyi Sándornak* elhunytáról. Indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvileg örökítette meg a megboldogultnak az egyesület körül szerzett érdemeit. Az elnöki megnyitó után *Benedek Elek* olvasta fel titkári jelentését. (Az igen szépen kidolgozott titkári jelentést lapunk jövő számában közöljük). *Gidófalvy István* pénztárnok jelentése szerint az egyesület vagyona értékpapirokban, készpénzben és a marosvásárhelyi iparmuzeumban körülbelül 75 ezer forint. A közgyűlés tárgya az alapszabályok módosítása volt s ebben leglényegesebb, hogy az egyesület czime jövőre Székely-egyesület lesz, de céljai ugyanazok maradnak a jövőre is, a székely mivelődési és közigazdasági érdekeket fogja szolgálni.

Iparosok fillérestélye. Az Iparos-kör egy hétre megszakított fillérestélyét, újra megkezdte, hogy a holnapival aztán végleg bezárja ez évre a fillérestélyek sorozatát. A fillérestély műsora ez: Népdalok, éneklő *Papp Sándor*. Éldőképek: „Tündérkert“, „Petőfi halála“, „A Muzsa“ meg ismétlődnek. „A segesvári téren“, szavalja *Stich József*. Záróbeszédet tart *Solymossy Endre* egyl. elnök. Az estély rendezői: *Fischer Ferencz*, *Rudolf Irma*, *Keresztes Karola*. — Belépti díj a nőknek is 20 kr. — Az éldőképekben résztvesznek: *Schubert Miczi* és *Emilia*, *Schlosser Johanna*, *Mészáros Róza*, *Szabó Ilon*, *Heichling Helén*, *Szentes Ilona*, *Vass Irma*, *Válcsik Róza*, *Ráduly Mariska*, *Schuller Berta*, *Veress Nelli*, *Mészáros Zoltán*, *Valena Ilyés*.

Távirat.

Bánffy báró miniszterelnök beadta lemondását. (Az *Udvarhelyi Híradó* eredeti távirata) *Bánffy* báró miniszterelnök tegnap délelőtt a képviselőházban lemondott, s a délutáni gyorsal Bécsbe utazott, Ő Felségének is ezt átadta.

Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában.

Nyilttér.*)

Miután én csak az eléjáró lapokat szoktam olvasni, csak most értesültem, hogy a „Hazánk“ 35-ik számában valaki azt írta, hogy gróf *Haller* főispán ő méltósága egyszerű házamnál több polgárral és br. *Orbán Ottóval* „herein tokányozott“ volna.

Az igazság érdekében kijelentem, hogy gróf főispán ur 1896. őszén két ízben magas látogatásával megtisztelte hajlékomat, de tokányozásról szó sem volt; *Orbán Ottóval* pedig nemhogy nálam barátkozott volna, de tudtom szerint idejövetele első percétől távol tartotta magától.

Hogy br. *Orbán* most az egész törvényhatósági bizottságot feljelentette, a miért őtet galád támadásért indítványomra megvetette, nincs okom félni, különösen mióta a magas curia a 8 hónapot a bárón hagyta s így alig fogunk ott találkozni.

Végül kijelentem, hogy gróf főispán ur látogatását s leereszkedő modorát minden polgártársam teljes tisztelettel viszonozza, mivel meggyőződünk arról, hogy ő méltósága következetesen, tehát szívből ragaszkodik a polgárokhoz s azokat nem csak szereti és tiszteli, de meg is becsüli.

Sz.-Udvarhelytt, 1899. február 14-én.

Szabó Ferencz.

Nyilatkozat.

Több rendbeli olyan eset jutott tudomásomra, hogy velem semmi néven nevezendő összeköttetésben nem álló kereskedők gazdasági- és egyéb magféléket, különösen répamagvakat mint *Mauthner-féle* magvakat hoznak forgalomba.

E miatt kötelességemnek tartom, egyrészt a gazdaközönség tájékoztatásául, másrészt a magszükségletüket nálam bevásárló kereskedők érdekeinek megvédéséül kijelenteni, hogy a vidéki ismételadók nál csak azon gazdasági és kerti magvak tekinthetők valóban czégmentől származóknak, melyek vagy

az én ólomzárammal,

vagy egy álló

medvét jelképező

törvényszékileg bejegyzett védjeggyel vagy mindkettővel ellátott zacskóban vagy zsákokban vannak.

Mauthner Ödön,

csász. és kir. udvari szállító
magnagykereskedés
Budapest, IV., Andrásy-út 23. sz.

*) E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.

Sz. 6453—1898.

ülkvi.

Hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy udvarhelymegyei takarékpénztár végrehajtónak, *Sorbán Károly* és neje *Tamás Anna* végrehajtást szenvedő ellen 70 frt s járuléka kielégítése végett ezen kir. törvényszék területéhez tartozó, sz.-udvarhelyi 499. sz. tjkvben *Tamás Anna* nevére irt A+ 925á. hrsz. beltelek és ház 2000 frt, 1184á, 1184b. hrsz. ház és beltelek 909 frt, a sz.-udvarhelyi 503. tjkvben *Sorbán Károlyné Tamás Anna* nevére irt A+ 929á hrsz. faház 1456 frt, a sz.-udvarhelyi 626. sz. tjkvben ^{2/6}-od részben *Tamás Anna Sorbán Károlyné*

alperes, $\frac{3}{6}$ -od részben Tamás Anna férj. Darvai Alajosné, $\frac{1}{6}$ -od részben Szeles Andrásné szül. Szász Anna nevére irt A + 3753. hrsz. fekvő 9 frt kikiáltási árban az 1899. évi április hó 26-ik napjának d. é. 9 órakor a sz.-udvarhelyi kir. tvszék telekkönyvi hivatalánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

A venni szándékozók a becárnak 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban kötelesek a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverezési további feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. telekkönyvi hatóságnál megtekinthetők.

A kir. tszék, mint telekkönyvi hatóság.

Sz.-Udvarhelyt, 1898. évi decz hó 5-én.

Gyórti Titus,

kir. törvényszéki egyes bír.

72—1899. szám.

Pályázati hirdetés.

A kormányzatomra bizott Udvarhelyvármegye törvényhatóságánál üresedésbe jött allevéltárnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy az 1883 évi I. t.-cz. 13. §-ában előirt minősítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérésüket hozzám 1899. évi április hó 5-ig adják be.

Tájékoztul megjegyzem, hogy ezen állás betöltésénél a levéltári szakvizsga előzetes letétele a pályázóktól feltétlenül megkivántatik.

Ezen állás javadalmazása áll 600 frt évi fizetés, 100 frt lakbérilletmény és 60 frt lakbérpótlékból.

Sz.-Udvarhelyt, 1899. február 4.

Gróf Haller János,
főispán.

Valódi és természetes borok legolcsóbb árban (22 krtól fölfelé) csak a Székely Borkereskedés sz.-udvarhelyi raktárában, Szöllősy Samunál kaphatók. Szombatfalvi-utca, szeszgyár melletti pinczék.

33—1899. szám.

b. v.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-kereszturi kir. járásbíróóság 1896. évi 1976. számú végzése következtében dr. Kovács Mór sz.-udvarhelyi ügyvéd által képviselt héjjasfalva—sz.-udvarhelyi helyi érdekű vasut-részvénytársaság javára Bözöd községe ellen 500 frt s jár. erejéig 1896. évi május hó 15-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 585 frtra becsült következő ingóságok, u. m.: 2 bika és 1 magsertés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sz.-kereszturi kir. járásbíróóság 1899-ik évi V. 24. számú végzése folytán 73 frt 36 kr tőkekövetelés, ennek 1896. évi június hó 15. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 2 frt 70 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Bözödon a község házában leendő eszközlésére 1899. évi márczius hó I. napjának délelőtti II órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. § a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sz.-Kereszturt, 1899. évi február hó 12. napján.

Szalontai Albert,
kir. bírósági végrehajtó.

32—1899. szám.

b. v.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-kereszturi kir. járásbíróóság 1896. évi 1977. számú végzése következtében dr. Kovács Mór sz.-udvarhelyi ügyvéd által képviselt héjjasfalva—sz.-udvarhelyi helyi érdekű részvénytársaság javára Körispatak községe ellen 500 frt s jár. erejéig 1896. évi május hó 15-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 330 frtra becsült következő ingóságok, u. m.: 1 bika és 1 magsertés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sz.-kereszturi kir. járásbíróóság 1899. évi V. 23. számú végzése folytán 381 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi szeptember hó 7. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 2 frt 70 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Körispatakon a község házában leendő eszközlésére 1899. évi márczius hó I. napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sz.-Kereszturt, 1899. évi február hó 12. napján.

Szalontai Albert,
kir. bírósági végrehajtó.

Ösv. Tamásszovits Domokosné hagyatékához tartozó Sz.-Udvarhely városnak Bethlen-utcsájában, a kir. törvényszéki palota mellett lévő földszinti és emeleti házak 1899. április 24-től bérbé adandók. Értekezhetni dr. Nagy Samu hagyatéki ügygondnoknál.

Még sohasem létezett!

100.000

koronát lehet az Ujságíró-sorsjegyek utolsó húzásánál, mely már holnapután

kedden, február 24-én fog okvetlenül megtartatni,

egy koronával nyerni.

Főnyeremény 100.000 korona, 10.000 korona stb.

==== Egy sorsjegy ára 1 korona. ====

Sorsjegyek kaphatók: az Udvarhelyi Hiradó kiadóhivatalában.